

عکس: فارس

زعفران؛ نسخه طب سنتی برای نجات اقلیم شمال خوزستان

درآمدزایی سبز

گزارش

مجتبی گهستونی

خبرنگار

دزیارت، ظرفیت و پتانسیل بالقوه و مزایای بسیاری از جمله، نجات و حفظ اراضی شیب‌دار جنگلی زاگرس از چرای بی‌رویه و شخم‌های غیراصولی و کشت دیم بدون توجه اقتصادی، مصرف بی‌الای آب و... را در پی دارد. مشارکت اعضای خانوارهای روستایی و خصوصاً زنان روستایی در کشت، تولید و بسته بندی محصول، می‌انجامد و تنوع درآمد و بهبود معیشت و تغییر الگوی کشت روستاییان را به‌وجود می‌آورد.

رونق گردشگری

رونق گردشگری و خصوصاً گردشگری کشاورزی و روستایی، ظرفیت‌های مختلف صنایع تبدیلی و فرآوری، رازآوری و صادرات‌محور بودن محصول بانوجه به نزدیکی و تقاضای بازار کشورهای حوزه خلیج فارس، بهره‌برداری طولانی و قدمت‌به‌روز و کاشت، داشت و برداشت آسان و عدم نیاز به ماشین‌آلات و ادوات خاص، نگهداری بدون نیاز به انبار و سردخانه و امکان کاشت در اراضی کوچک که کشت سایر محصولات به علت نداشتن صرفه اقتصادی در آن مقدور نیست و عدم هم‌زمانی برداشت محصول با سایر محصولات کشاورزی و در فصل بیکاری کشاورزان از دیگر مزیت‌های ویژه زعفران است.

نجات اراضی شیب‌دار با زعفران

کاشت و برداشت زعفران در شهرستان

شهرداری تهران مکلف به مدیریت صحیح امحای زیاله‌ها شده است

زیاله‌سوزی بلای جان تهرانی‌ها

زیست‌بوم / علی سلاجقه، رئیس سازمان حفاظت محیط زیست کشور با اشاره به معضلات ناشی از زیاله‌سوزی در جنوب تهران و آلودگی آب و خاک کشور به دلیل مدیریت نشدن صحیح پسماند گفت: ۱۵ تا ۲۰ درصد آلودگی هوای تهران به دلیل همین زیاله‌سوزی است که در این خصوص شهرداری تهران را مکلف به مدیریت صحیح آن کرده‌ایم.

سلاجقه روز دوشنبه ۲۰ آذرماه در مراسم گرامیداشت روز جهانی خاک با بیان اینکه خاک رکن اساسی محیط زیست است، گفت: در کشور ما به بحث خاک علی‌تمام اینکه همه کاربری‌ها و فعالیت‌های انسانی در بستر آن انجام می‌شود آنطورکه باید بها داده نشده است.

نامه‌ای به خواهرم
پوست‌نوشته‌ای از اواخر دوره ساسانی این پوست‌نوشته، نامه‌ای است خصوصی متعلق به اواخر عصر ساسانی یا آغاز عصر اسلامی که در منطقه‌ای میان قم و کاشان نوشته شده است و نشان از رواج سواد و کتابت میان عامه مردم ایران پیش از اسلام دارد. این نامه جزئی از بایگانی بزرگی است که در یک یا چند مرکز اداری در منطقه‌ای میان شهرهای امروز قم و کاشان در اواخر عصر ساسانی تا آغاز عصر اسلامی نوشته شده است و امروزه در مجموعه‌های مختلفی از جمله برکلی، برلین و لس‌آنجلس نگهداری می‌شوند. کهن‌ترین سند از این مجموعه یک سند حقوقی از سال دوم هرمز شاهنشاه است.

این سند به شماره ۲۴۵ Berk در کتابخانه بئکرگراف در برکلی کالیفرنیا در ایالات متحده نگهداری می‌شود. ترجمه: مروارید، خواهر گرامی که ایزدان او را خوشبخت‌تر کنند / هر خوشبختی برای خواهرم باد / من به دست بختک، یک شیشه روغن برایت فرستادم / از تندرستی و آسایش خودت و فرخزاد برای من نامه بنویس و از تدرستی من و کودگانم آسوده خاطر باش / روغن را زود بفرست!

یک محصول کم‌آبر
بانوجه به مزیت‌های فراوان و اثرات تغییرات اقلیمی گسترده در شمال خوزستان، زعفران بهترین گزینه جهت جایگزینی و تغییر الگوی کشت است. توسعه این کشت، نیازمند مطالعات بیشتر، برگزاری دوره‌های ترویجی کشاورزی، توزیع رایگان بذر زعفران، اعطای تسهیلات ارزان قیمت با بازپرداخت طولانی به متقاضیان کشت، ایجاد صنایع فرآوری، خشک کردن، بسته‌بندی و بین‌المللی، جذب سرمایه‌گذاران و از همه مهم‌تر برگزاری جشنواره تخصصی زعفران و ایجاد غرفه‌های فروش همراه با تبلیغات فرایگردن و برون‌استانی است. ایجاد این شرایط می‌تواند در آینده نزدیک شمال استان خوزستان را به‌عنوان یکی از قطب‌های تولید محصول استراتژیک زعفران در کشور معرفی کند و مزیت‌های فراوان آن زمینه‌ساز توسعه پایدار روستایی را در این مناطق فراهم آورد.

طلای سرخ

با کشف استعداد کشت «طلای سرخ» یا همان «زعفران» در شمال خوزستان و بازگشت مجدد آن به زادگاهش، به‌عنوان یک گیاه دارویی پرفیادار، ارزشمند و صادراتی، ۲۰ هکتار اراضی به

بهره‌برداری

طولانی و
قیمت به‌روز
و کاشت، داشت و برداشت آسان و عدم نیاز به ماشین‌آلات و ادوات خاص، نگهداری بدون نیاز به انبار و سردخانه و امکان کاشت در اراضی کوچک که کشت سایر محصولات

به علت نداشتن صرفه اقتصادی در آن مقدور نیست و عدم هم‌زمانی برداشت محصول با سایر محصولات کشاورزی و در فصل بیکاری کشاورزان از دیگر مزیت‌های ویژه زعفران است

شیوه سنتی و دیم به زیر کشت‌رفته و همچنان سطح زیر کشت این محصول در حال افزایش است.

به‌طور میانگین از سطح هر هکتار مزرعه زعفران ۶ کیلوگرم محصول برداشت و پیش‌بینی می‌شود، در مجموع حدود ۱۴۰ تا ۲۰۰ کیلوگرم زعفران درجه یک سوپرنگین در استان برداشت شود. قابلیت و استعداد کشت زعفران در این منطقه از خاک زرخیز استان کم‌ظنیر و محصول تولیدی دارای رنگ، عطر، طعم و کیفیتی قابل رقابت با برندهای معتبر در حال فروش در کشور بوده و تا سطح بیش از ۲۰۰ هکتار هم توان توسعه و افزایش مساحت زیر کشت را دارد.

۵۰ گونه گیاه دارویی

اشکان مرادی معاون سرمایه‌گذاری و اشتغال روستایی بانوجه به وجود چهار اقلیم متفاوت آب و هوایی خوزستان گفت: استان بیش از ۵۰ گونه گیاه دارویی باارزش صادراتی و بیش از ۳۰ گونه مهم قابل کشت و توسعه دارد که علاوه‌بر ایجاد اشتغال مستقیم، استفاده مطلوب‌تر از آب و خاک، تأمین نیازهای داخلی استان و بازار کشور یا صادرات و درنتیجه ارزآوری می‌تواند سهم بسزایی در رونق بخش کشاورزی استان به همراه داشته باشد.»

به گفته وی «اقلیم شمال خوزستان

با میانگین ۷۱۰ مترارتفاع از سطح دریا، آب و هوای معتدل، بافت خاک، میانگین ۵۸۰ میلی‌متر بارندگی به صورت متوسط سالانه و درجه حرارت ۵- تا ۴۸ درجه سانتی‌گراد و اراضی مرغوب کوهپایه‌ای، شرایط مطلوبی جهت ایجاد مزارع بزرگ کشت گیاهان دارویی دارد و این امکان را به کشاورزان می‌دهد که حداکثر محصولات را برداشت نمایند.»

دزیارت، ایزده، دزفول، باغملک، اندیکا و... از مهم‌ترین شهرستان‌های تولیدکننده گیاهان دارویی استان محسوب می‌شوند.

افزایش سطح زیر کشت زعفران

رئیس اداره جهاد کشاورزی شهرستان دزیارت سطح اراضی شهرستان را ۳۰ هزار هکتار عنوان کرد و گفت: «از میزان سطح کشت دو هزار هکتار به باغات و سطح زیر کشت گیاهان دارویی هم یکصد هکتار است که شامل رازیانه، سیاهدانه، گل‌رنگ و زعفران است.»

الله‌داد موسوی گفت: «از گذشته بسیار دور شاهد وجود گل‌های وحشی زعفران در سطح منطقه بودیم اما کاشت بپاز زعفران به‌صورت هدفمند از سال ۱۳۸۹ در برخی از مناطق به صورت آزمایشی آغاز شد. همچنین زعفران در روستاهای لهبید، حاجی‌کمال، قلعه سرد، ده کیان، سرگ خواجه، سادات حسینی و... کشت می‌شود. طبق برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته تصمیم داریم که سالانه بین پنج تا ۱۰ هکتار به سطح زیر کشت شهرستان دزیارت اضافه کنیم.»

دبیر دومین جشنواره زعفران دزیارت گفت: «اراضی شهرستان دزیارت بسیار مرغوب است و سطح اشتغال قابل توجهی را فراهم آورده است. همچنین در کشت زعفران دزیارت هیچ‌گونه سمومی به‌کار نرفته و کاملاً ارگانیک است و این ادعا در آزمایشگاه‌ها قابل اثبات است.»

او بر اساس توپوگرافی شهرستان، دزیارت را دارای قابلیت کشت داروهای گیاهی دانست که می‌تواند به ایجاد یک برند و نشان جغرافیایی و درآمد و تولید پایدار منجر شود.

موسوی محصول نخست شهرستان دزیارت را انار می‌داند و از برگزاری اقلیم متفاوت آب و هوایی خوزستان گفت: استان بیش از ۵۰ گونه گیاه دارویی باارزش صادراتی و بیش از ۳۰ گونه مهم قابل کشت و توسعه دارد که علاوه‌بر ایجاد اشتغال مستقیم، استفاده مطلوب‌تر از آب و خاک، تأمین نیازهای داخلی استان و بازار کشور یا صادرات و درنتیجه ارزآوری می‌تواند سهم بسزایی در رونق بخش کشاورزی استان به همراه داشته باشد.»

واحد صنعتی را در خود جای داده و روزانه ۴ هزار مترمکعب فاضلاب صنعتی به رودخانه شور می‌ریزد و به سمت تالاب مره قم می‌ریزد و تالاب با وجود ظرفیت‌های بسیار خوب در حوزه گردشگری آلاینده‌ی عجیبی دارد که بخشی از آن ناشی از همین فاضلاب است. در همین منطقه و چسبیده به استان البرز ۶۵ کارخانه روغن وجود دارد که همه بدون مجوز هستند و باید ساماندهی شوند.

شه‌دار مجلس درباره زیاله‌سوزی در تهران

چند روز پیش هم رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس، با اشاره به اینکه ۲۳ دستگاه در آلودگی هوا نقش دارند که مجلس برابر وظایف نظارتی خود بر عملکرد این دستگاه‌ها و نتایج اجرای قانون نظارت می‌کند، افزود: یکی از دلایل مهم آلودگی هوای تهران موضوع آتش زدن زیاله‌هاست. بر اساس

زیست‌بوم

خبر در خبر

ایستا

قدیر افروند، مدیر پایگاه ملی شهری با اشاره به تخریب‌هایی که کارخانه‌های سیمان تهران به کوه بی‌بی‌شهربانو و دیگر آثار تاریخی و طبیعی اطراف آن وارد کرده، از شکایت علیه آنها خبر داد. وی گفت: توقف فعالیت این کارخانه‌ها را خواستار شده‌ایم. «کوه بی‌بی شهربانو» که پیش از دوره اسلامی «نبرک/طبرک» نامیده می‌شد، از دوران نوسنگی و پیش از تاریخ مورد توجه بوده که با فعالیت کارخانه سیمان قدیم و چند واحد دیگر در اطراف این رشته‌کوه‌های کوچک، تخریب شده و از بین رفته‌اند. هیچ کس و هیچ نهادی هم حریف این کارخانه‌ها نشده است.

مشاوت

فراهان قلی نژاد، معاون حفاظت محیط‌زیست خوزستان مهم‌ترین منبع آلاینده رودخانه‌های استان را فاضلاب‌های صنعتی و شهری اعلام کرد و گفت: همه صنایع خوزستان مکلف به تأسیس تصفیه‌خانه برای پساب خود هستند. مهلت احداث تصفیه‌خانه و رعایت الزام‌های محیط‌زیستی برای تمام صنایع آلاینده و از کرخه در حال تعیین است. در صورتی که این صنایع به تعهدات زیست‌محیطی خود عمل نکنند خسارات آنها به رودخانه، محاسبه و جریمه می‌شوند.

ایستا

ثریا قربانی، معاون محیط طبیعی و تنوع زیستی اداره کل محیط‌زیست کرمانشاه با اشاره به ورود تدریجی پرندگان مهاجر به کرمانشاه، از آغاز سرشماری پرندگان از ۱۰ دی‌ماه خبرداد و افزود: هرمان که سرما در عرض‌های شمالی شدت یابد، مهاجرت پرندگان در عرض‌های پایین از جمله منطقه ما آغاز می‌شود. ماندگاری پرندگان بسته به نوع آنها و شرایط آب و هوایی متفاوت است.

ایستا

باسرنجیبر، رئیس اداره پارک ملی دز از مشاهده و ثبت تصویر یک گوزن زرد نر وحشی در جنگل‌های دز خبر داد و گفت: تصویر یک رأس گوزن زرد نر وحشی در جنگل‌های دز در حوالی روستای خطام، توسط همیاران محیط‌زیست حوالی ساعت ۹ صبح ۱۷ آذرماه صبح ثبت شده است.

مهر

مصطفی ده‌پهلوان، رئیس پژوهشگاه میراث فرهنگی درباره غارت اشیای تاریخی و طومارهای غار هستیجان گفت: تا چندماه پیش شناختی از وجود این غار و نشانی از آن روی نقشه باستان‌شناسی نبود. یکی از کارشناسان زبان‌های پهلوی در خارج از کشور متوجه چرم‌نوشته‌هایی شد که اطلاعات تاریخی منحصربه‌فردی داشت. ماه گذشته یک کارشناس از کشف اسنادی به قدمت ۱۴۰۰ سال در روستای دلچیان خبر داد.

ایستا

علیرضا دباج عبداللهی، سرپرست معاونت میراث‌فرهنگی استان اردبیل از اخذ مجوز پژوهشگاه میراث‌فرهنگی به منظور آغاز کاوش باستان‌شناسی و فاز دوم مطالعات در تپه‌بریس شهرستان نمین خبر داد و گفت: اولین فاز مطالعات باستان‌شناسی در این تپه تاریخی پیش از این به منظور تعیین حد نهایی گسترش این محوطه انجام شده بود و در حال حاضر همکاران باستان‌شناس در پی مطالعه فرهنگ‌های پیش از تاریخی در این محوطه هستند.

میراث‌ایا

احمدعلی اسدی با اعلام اینکه باستان‌شناسان در کاوش‌های مجموعه جهانی تخت‌جمشید بقایای یک اسکلت انسانی را به‌دست آورده‌اند گفت: طی شش فصل کاوش‌های باستان‌شناسی در آبره‌های مجموعه جهانی تخت‌جمشید تا کنون ۲۰ اسکلت انسانی شامل اسکلت زن، مرد و کودک به‌دست آمده که بیستمین آنها در روزهای گذشته و در ششمین فصل از کاوش‌ها به‌دست آمد.

مهر

محمدرضا یافتیان، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست زنجان از افتتاح دومین خانه فنآور محیط‌زیست در دانشگاه زنجان با هدف شناسایی فن‌آوری‌های نوین و کاهش مضللات محیط‌زیست خبر داد و افزود: توسعه خانه‌های فن‌آور محیط‌زیست در سطح استان یکی از برنامه‌های اداره‌کل محیط‌زیست به‌شمار می‌رود.

ایونا

محمدرضا مجیدی، رئیس باشگاه گردشگری فرهنگی پایدار (یونسکو-ایران) دیپلماسی گردشگری را دیپلماسی مکمل دانست و گفت: با در نظرگرفتن وجه مردم‌پایگی صنعت گردشگری و محوریت بخش خصوصی و تعاونی‌ها در این حوزه، دیپلماسی گردشگری به‌عنوان دیپلماسی عمومی و مکمل، به‌خوبی عمل می‌کند و بار بر زمین مانده حوزه دیپلماسی را به دوش می‌گیرد.